

Uznanju je spas, kaže narodna poslovice. Što je s neznanjem, služi li ono išemu? Ja o muzici ne znam gotovo ništa, čak ni o zabavnoj. Nemam ni sluha, i nitko me nije čuo kako pjevam jer to ne radim ni u kupaonici, a i zašto bih, moj radioprijemnik je uvijek uključen.

Muzika, muzika, muzika, pa malo vijesti i opet neizbježna muzika. Ipak, muzičari nisu baš zadovoljni. Baš ovih dana udružuje se zabavnjaci i krenuše na HRT koji im, po njihovu mišljenju, nije baš otvorio vrata. HRT se brani svim i svačim (festivali, Dora, Porin) pa i licencnom emisijom »Zvijezde pjevaju«, ali glavni kamen spoticanja između HRT-a i estrade je nejasna definicija što je to »naša« hrvatska glazba, zabavna naravno. Problem je vrlo složen od folka i etna do popa i rocka. Isti pojmovi javljaju se i u književnosti ili modi, poput sintagme »književnost u trapezima«.

Nećemo o književnosti i sličnim monadama, već o glazbi kao kodu prostora i vremena iako se pobunjeni estradni umjetnici bore za svoj dio kolača koji je raspadom šireg prostora (»Od Vardara pa do Triglava«) postao znatno manji i skromniji. Ratne prilike i neprilike pokidale su veze i prijateljstva, i srušile piramidu uspjeha kroz zagrebački Jugoton kao centar industrije ploča i kasete. »Nova ploča, nova ploča« već je petnaestak godina Croatia Records koja ni izbliza ne može doseći naklade velikog prethodnika. Ni duet Miroslav Huljić i Tonči Škoro (oprostite mi ako griješim, ja sam nezalica) ništa ne mogu napraviti. U tome se slažu i dežurni kritičari poput

sa svojom publikom odrastalo i apsolviralo sve ulične i klupske odlike pop punka, punk rocka i hardcore punka zvučne slike. A naslovi su: »Istočno od Gajnica«, »Šamar«, »Zimmer Frei«, »Runda za sve«. Da, naslovi govore sami za sebe i ne treba ih komentirati. Tu su i uzori i prethodnici, primjerice mila Maajka ili njen Edo, čitaj Ego već dugo vlada zagrebačkom glazbenom scenom. Edo Maajka iliti Edin Osmić rođen je 22. 12. 1978. u Brčkom (BiH). Poznavati Edu Maajku slično je kao da ste upoznali cijeli kraj u kojem je rođen i ono što su ljudi tamo voljeli i vole. Edo voli ribičiju, dobru zabavu, sport, dobru muziku i dobro popit. Utjelovljuje dobar duh bosanskog naroda i kraja otkud je potekao. Ali on sam kaže: »Došo sam u Zagreb prije puno godina i ovaj grad prihvaćam kao svoj«. Ne prezajuć i od takozvanog jezika ulice (psovke) zaradio je više nagrade (Crni mačak, Zlatna koogla, Porin). Zanimljivo je i da Edo ima predgrupu iz osamdesetih koja se zove ni manje ni više nego Majke Gorana Barea. Na ovog Gorana mogao bih nadovezati još poznatijeg i starijeg i istočnijeg Gorana Bregovića i njegovu sarajevsku grupu Bijelo dugme, koje se »zakopčalo u me«. Nabranjanje će me daleko odvesti: Kornij grupa, Riblja čorba i dalje i još dalje na istok, na istok, i još istočnije!

»Stavio Miloško pivo da se ladi« (Rokeri s Moravu) mogli bismo povezati s nazivom Hladno pivo, a njihovu glazbu s riječkim Let 3 iliti »Babin K« (medicinski termin je penis). Prirodno se zapitati gdje je tu hrvatska ili zagrebačka scena. Jedna zanimljiva izložba mogla bi nas barem nakrat-

»Moje plavo more«... Iako je njegov pjevački fah ponajprije šlagerski, upravo je Robić snimio prvu rock'n'roll ploču na ovim prostorima (1956.). Prva naša samostalna, pjevana long-play ploča također pripada njemu (1956.).

Robić je prvi pjevač u povijesti koji je pjevajući na njemačkom jeziku dospio na američke (Billboard Chart) i britanske (UK Top Singles) top-liste, i to s pjesmom »Morgen« Petera Moessera (1959.), za koju je dobio Zlatnu ploču Polydora. Dvput je osvojio Lava Radio Luxembourg kao najpopularniji pjevač radijske hit-parade (1960. i 1961.). Time je postao istinski hrvatski glazbeni bend i izvojni proizvod, poznat u svijetu šlagera i dandana, pogotovu na njemačkom i austrijskom tržištu lakih nota (primjerice, njemački Bear Family Records izdao je 2006. kompilacijski CD s najvećim Robićevim uspjesima). Nastupao je na televizijskim postajama diljem svijeta, a posebno valja istaknuti poznate američke TV-revijee: Perry Como Show, Dick Clark Show i Ed Sullivan Show.

Razne »cajke« u štiklama i bez njih preplavile su Hrvatsku s istoka i udomacile se, s druge strane gostovanja s anglozapa da i nisu baš česta, i što sad? Nenadmašni Mišo punio je i beogradske dvorane, Tereza, Gabi itd također. »More, more o more...sječaš li se onih dana kad si...o more!«, pjevala je Meri Cetinić i grupa More.

Naš čovjek iz dijaspore Nenad Bach, po zvanju i vokaciji muzičar, pokušava pronaći hrvatski muzički kod koji bi nam otvorio vrata svjetskog muzičkog tržišta. »Klape su DNK hrvatske glazbe«, kaže. Znajući

IZ DRUGOG KUTA Morgen, morgen ili malo morgen



Piše:
BORIS LJUBIČIĆ

Kroz hrvatski prostor prelijeva se muzička matrica istoka prema zapadu. No, jedna zanimljiva izložba o Mister Morgenu Ivi Robiću mogla bi nas barem nakratko uvjeriti da imamo uzore i da ih treba znati slijediti, nikako ponavljati ili imitirati

Zlatka Galla, Dražena Vrdoljaka i Darka Glavana. Ante Batinić se javlja direktno s dalekovidnice u recentnom tonu čuvajući dignitet kuće u kojoj radi. Kroz hrvatski prostor prelijeva se muzička matrica istoka prema zapadu. Čak se i jedna pjesma zove »Na zapad, na zapad... idemo na zapad« i kad stignu do Slovenije mogu samo natrag, jer za razliku od književnosti koja je prevodiva na sve jezike svijeta, pjesmuljci i njihovi izvođači mogu gostovati izvan granica Jugotona još samo po klubovima u dijasporama. Prije nekoliko dana na otvorenoj sceni na Šalati nastupio je bend koji po nekima vraća nadu u bolje dane. Proboj Hladnog piva krenuo je potkraj osamdesetih iz zagrebačkog zapadnog predgrađa Gajnica, da bi potkraj devedesetih ostali ubilježeni kao definitivno najznačajniji domaći punk rock bend tih godina i jedan od najboljih rock bendova uopće na domaćoj sceni. Nakon tri albuma Hladno pivo je zajedno

ko uvjeriti da imamo uzore i da ih treba znati slijediti, nikako ponavljati ili imitirati. »U Muzeju grada Zagreba otvorit će se 4. lipnja 2007. izložba 'Mister Morgen - Ivo Robić', koja će prikazati život i djelo hrvatskog pjevača i skladatelja Ive Robića (Garešnica, 29. siječnja 1923. - Rijeka, 9. ožujka 2000.).«

Ivo Robić ostavio je neizbrisiv trag u hrvatskoj zabavnoj glazbi i popkulturi druge polovice 20. stoljeća, ostvario nenadmašen diskografski opus i senzacionalnu međunarodnu karijeru. Može se mirne duše reći kako je povijest Ive Robića starija od povijesti hrvatske zabavne glazbe, a seže u davnu 1943. kad nastupa u zagrebačkom baru »Grill Room« i počinje »uživo« pjevati na radiju. Veteran je svih naših festivala, od prvog Zagrebačkog festivala 1953. sve do Krapinskog 1998., te priznati skladatelj i danas antologijskih pjesama »Samo jednom se ljubi«, »Srce, laku noć«, »Mužikaši«,

njegovu predanost i upornost, iako u New Yorku ili upravo zbog toga, njegov bi projekt mogao uspjeti, što mu od srca želim. Kako stvari stoje u Hrvatskoj, ideje o hrvatskoj glazbi baš i nema. Glavna hrvatska zvijezda na estradnopolitičkom nebu je Marko Perković Thompson kojeg vizualizira neizbježni Ivica Propadalo (koji sa sobom vuče »svoju Tešku industriju«, bend iz sarajevskih studentskih dana). Plakati, najave, boja glasa, crna odjeća, šalovi na kojima piše Hrvatska ne upućuju baš na nešto pravo i hrvatsko ni u muzičkom ni u vizualnom kodu, a Thompson je još i usamljena pojava. »E, moj narode...« zaorit će se ovih dana i na maksimirskom stadionu gdje se očekuje veći posjet od onog na Šalati.

Je li »Morgen, morgen« samo »malo morgen« ili će naši glazbenici nešto uglazbiti, ja to zbilja ne znam. Koristim se svojim neznanjem kao mogućnošću da vjerujem u nemoguće.

OBLJETNICE

Vraćanje proš

Barbara VUJANOVIĆ

Ljudska snaga sastoji se u mogućnosti da se sa kupe krhotine života. Još je veće postignuće na krhotinama početi graditi nešto novo.

Vukovar je grad koji se uzdiže iz krhotina, materijalnih i duševnih. Gradski muzej Vukovara doživio je u vrijeme Domovinskog rata kao i građani prognanstvo te kao i sam grad - pljačku i tešku devastaciju svog prostora dvorca Eltz. Zahvaljujući agilnosti ravnateljice Ruže Marić i u vrijeme prinudnog boravka u Zagrebu, Muzej je nastavio s djelovanjem koje se od 1991. do 1997. godine odvijalo unutar Muzeja Mimara.

Ministar Božo Biškupić je odmah nakon pada grada osmislio i pokrenuo zbirku »Muzej Vukovar u prognanstvu«. Zahvaljujući donacijama hrvatskih (primjerice, Ede Murtića, Ive Šebalja i Ivana Kožarića) i međunarodnih umjetnika ona danas broji više od 1400 djela 400 autora. Među svjetskim imenima spomenimo Jea-

Ministar Božo Biškupić je odmah nakon pada grada osmislio i pokrenuo zbirku »Muzej Vukovar u prognanstvu«. Zahvaljujući donacijama hrvatskih (primjerice, Ede Murtića, Ive Šebalja i Ivana Kožarića) i međunarodnih umjetnika ona danas broji više od 1400 djela 400 autora



Dubravko Adamović

Obnovom zdanja gradu se vraća prošlost, a Vukovarskim salonom predstavlja se kao relevantno sjecište suvremenih umjetničkih tendencija - kao grad koji ima budućnost

na Messageria, Pierrea Solulagesa te Getulija Alvianija koji je inicirao donaciju i izložbeni projekt 2002. godine »22 iz budućnosti za budućnost Vukovara«. Željelo se stvoriti nešto na tragu zbirke Bauer koja je bila jedan od osnovnih inventara Muzeja i jedno od najdosljednijih praćenja moderne hrvatske umjetnosti napose između dva svjetska rata, a otuđena je tijekom okupacije grada. U tim uvjetima, aktivnost Muzeja imala značenje koje je nadilazilo uobičajene okvire muzeološke djelatnosti, a odnosilo se na očuvanje identiteta, ali i na njegovo

nadograđivanje i stvaranje temelja novog života. Godine 1997. Muzej se vraća u Vukovar te se još većim žarom nastoji oduprijeti teškim životnim i radnim okolnostima. Svim teškoćama usprkos, interes se širi i na druga područja umjetničkog djelovanja - u gradu se održavaju Vukovarski festival komorne glazbe, Festival glumca, Vukovarske adventske svečanosti...

U nedjelju, 27. svibnja, nizom kulturnih događanja u sklopu tradicionalne manifestacije »Nebo nad Vukovarem« obilježena je okrugla obljetnica po-

vratka Muzeja. U mramornom predvorju dvorca Eltz otvorena je izložba umjetnički dekoriranog porculana Nine Ivančić, Dubravke Rakoci, Duje Jurića, Vatroslava Kuliša, Bane Milenkovića, Damira Sokića i Zlatana Vrkljana. U galeriji Oranžerija postavljena je izložba umjetničkih fotografija Luke Mjeda »Luka i umjetnici« - portreti 80 umjetnika u njihovim ateljeima«. Mladi zagrebački operni pjevači održali su koncert posvećen Dunavu. Kasnije su riječkom u »Svjetlosnoj igri na Dunavu« u kojoj su sudjelovali dunavski brodari, otplivale svijetle.



Plakat za tradicionalnu manifestaciju »Nebo nad Vukovarem« dizajnirao je Dubravko Adamović